

Sygn. akt IC 1135/11 (I C 1428/11)

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lipca 2013 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział I Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący	SSR p.o. SSO Adam Bojko
Protokolant	sekr. sąd. Aneta Wojtasik

po rozpoznaniu w dniu 20 czerwca 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z powództwa Towarzystwa (...) S.A. w W.

przeciwko C. O.

o zapłatę 213 662,49 zł

oraz sprawy z powództwa Towarzystwa (...) S.A. w W.

przeciwko C. O.

o zapłatę 145 000 zł

I. zasądza od pozwanego C. O. na rzecz powoda Towarzystwa (...) S.A.

w W. kwotę 170 929,99 (sto siedemdziesiąt tysięcy dziewięćset dwadzieścia dziewięć i 99/100) zł z ustawowymi odsetkami od dnia 30 maja 2011 r. do dnia zapłaty;

II. oddała powództwo w pozostałej części;

III. zasądza od pozwanego C. O. na rzecz powoda Towarzystwa (...) S.A.

w W. kwotę 14 321 (czternaście tysięcy trzysta dwadzieścia jeden) zł tytułem zwrotu części kosztów procesu;

IV. zasądza od pozwanego C. O. na rzecz powoda Towarzystwa (...) S.A.

w W. kwotę 116 000 (sto szesnaście tysięcy) zł

z ustawowymi odsetkami od dnia 15 czerwca 2011 r. do dnia zapłaty;

V. oddała powództwo w pozostałej części;

VI. zasądza od pozwanego C. O. na rzecz powoda Towarzystwa (...) S.A.

w W. kwotę 7 913 (siedem tysięcy dziewięćset trzynaście) zł tytułem zwrotu kosztów części procesu;

VII. nakazuje pobrać od powoda Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz Skarbu Państwa –Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim kwotę 445,99 (czteryście czterdzieści pięć i 99/100) zł tytułem zwrotu części wydatków związanych z opinią Stowarzyszenia (...) i Ruchu Drogowego Instytutu (...) i Ruchu Drogowego w W..

Sygn. akt I C 1135/11 (I C 1428/11)

UZASADNIENIE

Powód Towarzystwo (...) S.A. w pozwach wniesionych przeciwko C. O. zażądał zasądzenia w postępowaniu upominawczym kwoty 213 662,49 zł oraz kwoty 145 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwów do dnia zapłaty. Wniósł ponadto o zasądzenie od pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając zgłoszone roszczenia wskazał, iż naprawił szkodę wyrządzoną przez pozwanego wypłacając poszkodowanemu R. Z. zadośćuczynienie w kwocie 145 000 zł oraz rentę w kwocie 213 662,49 zł tytułu ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych. Pozwany prowadząc w stanie nietrzeźwości samochód marki J. nr rej. (...), nienależycie obserwował przedpole jazdy, w wyniku czego doprowadził do zderzenia z poprzedzającym go rowerem kierowanym przez poszkodowanego. Na skutek zdarzenia R. Z. doznał obrażeń ciała w postaci wielokrotnych urazów, stłuczenia głowy i rdzenia kręgowego, porażenia połowicznego oraz lewostronnego, złamania obojczyka lewego, stłuczenia płuc, krwiaka lewej jamy opłucnej z odmą, ostrej niewydolności oddechowej, złamania III kręgu kręgosłupa piersiowego z dyskopatią pourazową.

W dniach 29 czerwca 2011 r. oraz 5 lipca 2011 r. Sąd wydał nakazy zapłaty w postępowaniu upominawczym, od których pozwany wniósł sprzeciwy. W sprzeciwach wniósł o oddalenie powództw, podnosząc, iż kwoty wypłacone przez powoda poszkodowanemu są nieadekwatne do wyrządzonej szkody, a ponadto strona powodowa nie uwzględniła, iż poszkodowany przyczynił się do powstania szkody, znajdując się w chwili wypadku pod wpływem alkoholu oraz naruszając zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, w ten sposób, iż poruszał się nieoświetlonym rowerem po jezdni zamiast po poboczu.

Postanowieniem z dnia 25 października 2011 r. Sąd połączył obie sprawy w celu łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

Przed zamknięciem rozprawy pozwany wniósł o rozłożenie zasądzonego świadczenia na raty w wysokości 50 tysięcy zł każda, płatne rocznie, do końca każdego roku.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 11 lipca 2005 r. około godziny 23.15 pozwany C. O. popełnił przestępstwo z art. 177 § 2 k.k. w zw. z art. 178 § 1 k.k. w ten sposób, iż na 151 km drogi (...) w miejscowości R., gmina K., umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym w ten sposób, że będąc w stanie nietrzeźwości prowadzącym do stężenia 2,5 ‰ alkoholu we krwi, jechał jako kierujący samochodem marki J. nr rej. (...) i na prostym odcinku drogi nie obserwował w sposób należyty przedpola jazdy, w wyniku czego doprowadził do zderzenia z poprzedzającym go rowerem kierowanym przez R. Z., na skutek czego R. Z. doznał obrażeń ciała w postaci wielokrotnych urazów, stłuczenia głowy i rdzenia kręgowego, porażenia połowicznego oraz lewostronnego, złamania obojczyka lewego, stłuczenia płuc, krwiaka lewej jamy opłucnej z odmą, ostrej niewydolności oddechowej, złamania III kręgu kręgosłupa piersiowego z dyskopatią pourazową, które spowodowały chorobę realnie zagrażającą życiu w myśl art. 156 § 1 pkt 2 k.k., a ponadto zbiegł z miejsca zdarzenia.

/ustalenia wynikające z prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Radomsku z dnia 3 grudnia 2000 r., wydanego w sprawie sygn. akt II K 264/07 k. 20 -23/

W chwili zdarzenia droga była oświetlona, ponieważ paliły się lampy uliczne. Oświetlenie uliczne zostało wyłączone o godzinie 23.30. Nawierzchnia asfaltowa jezdni była sucha, czysta i gładka. Po obu stronach jezdni znajdowały się pobocza utwardzone asfaltem, po stronie lewej o szerokości 1,0 m, a po stronie prawej o szerokości 1,1 m. Pierwsze połączenie alarmowe z miejsca wypadku zostało nawiązane o godzinie 23.13, a drugie o godzinie 23.18.

/dowód: zeznania świadka R. Z. k. 142, dokumenty zawarte w aktach II K 264/07: notatka urzędowa k. 1, protokół oględzin miejsca wypadku k. 4 -5, szkic sytuacyjny k. 491, informacja z (...) Gmina K. na temat lamp ulicznych k. 279, k. 490, k. 512, informacja Urzędu Gminy K. o braku usterek lamp ulicznych k. 604, informacja Zakładu (...) o braku przerw w dostawie prądu k. 112 -113, protokół oględzin roweru k. 23 -24, karta zlecenia wyjazdu pogotowia

ratunkowego k. 281, notatki urzędowe k. 184, k. 107, k. 13, rozszerzony rachunek szczegółowy numeru telefonu k. 723 -724/

Bezpośrednio przed wypadkiem pozwany C. O. po wyprzedzeniu innego rowerzysty, jadącego oświetlonym rowerem, w odległości 20 m za rowerem kierowanym przez R. Z., wracał na swój pas ruchu, natomiast poszkodowany R. Z. poruszał się rowerem po jezdni, w odległości nie większej niż 140 cm od jej prawej krawędzi. W chwili wypadku poszkodowany rowerzysta jechał prostopadko do przodu, a samochód kierowany przez pozwanego uderzył go pod nieznacznym kątem około 10 ° skierowanym w prawo. Po uderzeniu w rowerzystę pozwany jechał dalej na prawo i uderzył w słupek hektometrowy niszcząc go oraz gubiąc tablicę rejestracyjną kierowanego przez siebie pojazdu. Przy zapalonych lampach ulicznych oraz światłach mijania samochodu kierowanego przez pozwanego nieoświetlony własnym światłem rower jest widoczny z odległości 70 m. Pozwany poruszał się z prędkością około 76 km/h i mógł uniknąć wypadku przez zatrzymanie pojazdu bądź ominięcie roweru z prawej strony, dostrzegając go z odległości 70 m. Rower, którym poruszał się poszkodowany R. Z., nie posiadał sprawnego światła pozycyjnego z tyłu. Element mocujący żarówkę był skorodowany, brakowało żarówki oraz przewodu łączącego z dynamem przednim. Rower nie posiadał również światła odblaskowego tylnego. Natomiast w pedałach znajdowały się światła odblaskowe, czyste i nie popękane. Prawidłowa jazda kierującego rowerem prawym poboczem nie gwarantowała mu bezpieczeństwa i uniknięcia wypadku, ponieważ w chwili uderzenia roweru samochód kierowany przez pozwanego poruszał się prawym bokiem po linii oddzielającej pobocze od jezdni, będąc w fazie skośnego wjazdu na to pobocze, w związku z czym istniało duże prawdopodobieństwo zahaczenia roweru tylną częścią prawego boku samochodu J. i odrzucenie go do prawego rowu przydrożnego. Dodatkowo wskazuje na to fakt, iż samochód J. wjechał na prawe pobocze około 10 m za miejscem kolizji, gdzie zawadził o słupek hektometrowy stojący przy krawędzi pobocza. Stan nietrzeźwości kierującego rowerem powodował spowolnienie jego reakcji psychomotorycznych i stępienie działania niektórych zmysłów. Można założyć, iż nie będąc pod wpływem alkoholu, poszkodowany mógł wcześniej usłyszeć odgłos pracy silnika i szum opon nadjeżdżającego z tytułu samochodu pozwanego i zjechać na prawe pobocze. Rower poruszający się z prędkością około 10 km/h na zmianę toru jazdy o 2,0 m w prawo w celu zjazdu na prawe pobocze potrzebowałby około 1,7 s. Samochód J. poruszający się z prędkością 76 km/h byłby wówczas za rowerem w odległości około 36,1 m. Z takiej odległości, przy małym nasileniu ruchu pojazdów jaki był w miejscu zdarzenia o godz. 23.15, odgłos nadjeżdżającego samochodu osobowo –terenowego marki J. (...) mógł być słyszany przez kierującego rowerem.

/dowód: protokół oględzin roweru k. 23 -24 akt II K 264/07, sprawozdanie z przeprowadzonych badań krwi k. 103 akt II K 264/07, protokół eksperymentu wraz ze zdjęciami k. 583 -588 akt II K 264/07, pisemna opinia Stowarzyszenia (...) w W. k. 267 -273, pisemna opinia Stowarzyszenia (...) w W. k. 343 -355 akt II K 264/07, ustna opinia uzupełniająca Stowarzyszenia (...) w W. k. 562 -567 akt II K 264/07, częściowo zeznania świadka R. Z. k. 142/

Prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Radomsku z dnia 20 października 2005 r. w sprawie sygn. akt VI W 1736/05 poszkodowany R. Z. został uznany za winnego popełnienia wykroczenia z art. 86 § 1 k.w. i art. 88 k.w. w ten sposób, że w dniu 11 lipca 2005 r. o godz. 23.15 w miejscowości R., gm. K. jechał jako kierujący rowerem bez wymaganego przepisami oświetlenia, czym przyczynił się do najechania na tył roweru przez samochód J. (...) nr rej. (...), kierowany przez C. O., czym spowodował zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym.

/dowód: wyrok Sądu Rejonowego w Radomsku z dn. 20.10.2005 r. k. 42 akt VI W 1736/05, zarządzenie wykonania wyroku k. 43 -43 odwrót akt VI W 1736/05/

Prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Radomsku z dnia 10 lutego 2006 r. w sprawie sygn. akt VI K 1095/05 poszkodowany R. Z. został uznany za winnego popełnienia przestępstwa z art. 178a § 2 k.k. w ten sposób, że w dniu 11 lipca 2005 r. w miejscowości R., gm. K. jechał po drodze publicznej jako kierujący rowerem będąc w stanie nietrzeźwości prowadzącej do 2,9 ‰ alkohole we krwi.

/dowód: wyrok Sądu Rejonowego w Radomsku z dn. 10.02.2006 r. k. 34 -34 odwrót akt VI K 1095/05, zarządzenie wykonania wyroku k. 37 -37 odwrót akt VI K 1095/05/

Po wypadku poszkodowany R. Z. został przyjęty na Oddział Neurochirurgii Wojewódzkiego Szpitala (...) w C.. Był nieprzytomny, bez kontaktu słownego. Początkowo nie stwierdzono u niego uchwytnych zmian urazowych –poza złamaniem obojczyka lewego. Wdrożono leczenie farmakologiczne, po którym uzyskano poprawę. W drugiej dobie leczenia stan chorego uległ gwałtownemu pogorszeniu. Wystąpiły objawy duszności. Badanie TK klatki piersiowej ujawniło stłuczenie płuca lewego i niewielką odmę. Założono drenaż opłucnej i przekazano chorego do leczenia na Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii. Chory został zaintubowany i podłączony do respiratora. W dniu 22 lipca 2005 r. odzyskał przytomność. W dniu 26 lipca 2005 r. został rozintubowany, a w dniu 27 lipca 2005 r. ponownie przeniesiony na Oddział Neurochirurgii, gdzie prowadzono dalszą diagnostykę mającą ustalić przyczynę stwierdzonych objawów neurologicznych w postaci niedowładu połowicznego lewostronnego, bardziej nasilonego w kończynie górnej. Poszkodowany był leczony na Oddziale Neurochirurgii do dnia 10 sierpnia 2005 r., a następnie wypisany ze Szpitala z zaleceniem leżenia przez 6 tygodni. Po tym okresie zalecono pionizację z zaopatrzeniem w gorset. We wrześniu 2005 r. poszkodowany był badany w Poradni Neurologicznej w R., gdzie stwierdzono: mowę spowolniałą, bezwład lewej kończyny górnej, niedowład ¾ lewej kończyny dolnej, asymetrię odruchów ścięgniastych, stopotrząs po stronie lewej, osłabione czucie na lewej połowie klatki piersiowej. Otrzymał skierowanie do Oddziału (...). W okresie od listopada 2005 r. do stycznia 2006 r. był usprawniany w (...) Centrum (...) w T.. Przy przyjęciu stwierdzono niedowład lewostronny oraz niedoczulicę lewostronną. Po leczeniu usprawniającym uzyskaną poprawę sprawności lewych kończyn i zwiększenie dystansu chodu. Dalej poszkodowany był leczony w Poradni Neurologicznej, skarżąc na bóle kręgosłupa na odcinku piersiowo –lędźwiowym i brak poprawy sprawności lewych kończyn. W badaniu neurologicznym w dniu 28 maja 2007 r. stwierdzono objawy spastycznego niedowładu kończyn górnych, bardziej lewej oraz kończyn dolnych, bardziej lewej z objawem B.. Poszkodowany był usprawniany ambulatoryjnie w czerwcu 2006 r. i w październiku 2007 r., a ponadto w Oddziale (...) w C. w grudniu 2006 r. oraz w Oddziale (...) w P. Tryb. w lutym 2008 r.

/dowód: dokumenty zawarte w aktach I C 1482/08: historia choroby i karta informacyjna leczenia na Oddziale Neurochirurgii Szpitala w C. k. 17 -17 odwrót, k. 19 -19 odwrót, k. 107 -113 odwrót, historia choroby i karta informacyjna leczenia na Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii Szpitala w C. k. 18 -18 odwrót, k. 116 -120 odwrót, historia choroby i karta informacyjna leczenia w (...) Centrum (...) w T. k. 26, k. 96 -104 odwrót, karta informacyjna leczenia na Oddziale (...) Szpitala w C. k. 27 -28, karta informacyjna leczenia na Oddziale (...) Szpitala w P. Tryb. k. 89, historia leczenia w Poradni Neurologicznej w R. k. 30 -40, k. 81 -87, zaświadczenia z Zakładu (...) w R. k. 41 -42, historia leczenia w (...) w R. k. 92 -95, opinia biegłego z zakresu neurologii i rehabilitacji medycznej B. S. k. 180 -182 odwrót, opinia biegłego z zakresu ortopedii R. E. k. 187 -188 odwrót/

Na skutek wypadku z dnia 11 lipca 2005 r. poszkodowany R. Z. doznał urazu wielonarządowego w tym: urazu głowy ze wstrząśnieniem mózgu, urazu kręgosłupa szyjnego z kontuzją rdzenia kręgowego w tym odcinku, złamania trzonu kręgu (...) z przemieszczeniem i powstaniem pourazowej wypukliny dyskowej na poziomie (...), złamania obojczyka lewego, stłuczenia płuc, szczególnie lewego z odmą opłucnową i krwiakiem opłucnej po stronie lewej. W następstwie urazu głowy i kręgosłupa szyjnego u poszkodowanego wystąpił w początkowym okresie niedowład 4 –kończynowy. Niedowład prawych kończyn wycofał się dość szybko - w okresie dwóch tygodni –prawie całkowicie. Niedowład lewych kończyn, średniego stopnia, utrzymuje się do chwili obecnej. W następstwie przebytego złamania trzonu (...) i pourazowej dyskopatii (...) u poszkodowanego utrzymuje się przewlekły zespół bólowy kręgosłupa piersiowego. Trwały uszczerbek na zdrowiu poszkodowanego spowodowany urazami jest następujący: porażenia i niedowłady -60 %, urazowe zespoły korzonkowe w odcinku piersiowym -5 %, złamanie trzonu Th 3 - 10 %, złamanie obojczyka lewego -2 %.

/dowód: dokumenty zawarte w aktach I C 1482/08: opinia biegłego z zakresu neurologii i rehabilitacji medycznej B. S. k. 180 -182 odwrót, opinia biegłego z zakresu ortopedii R. E. k. 187 -188 odwrót/

Cierpienia fizyczne poszkodowanego znacznego stopnia były spowodowane przede wszystkim złamaniem obojczyka i złamaniem trzonu kręgu Th 3 i trwały około pół roku. Przez kolejne pół roku stopień cierpienia fizycznych był umiarkowany i taki pozostaje na czas nieokreślony, a nawet na trwałe. Przebyty uraz głowy nie powodował znacznych

cierpien fizycznych, albowiem największe nasilenie dolegliwosci bolowych po tym urazie wystapilo w okresie, w ktorym poszkodowany byl nieprzytomny. Przez okres 4 miesiace od wypadku poszkodowany byl obloznie chory i wymagal stalej opieki i pomocy innych osob w czynnosciach samoobslugi. W listopadzie 2005 r. byl juz w stanie poruszac sie samodzielnie z 1 kulą lokciową, jednak znaczny niedowlad lewej konczyny górnej uniemozliwial samodzielnosc w samoobsłudze. Nadal wymagal pomocy osob drugich w czynnosciach samoobslugi i we wszystkich czynnosciach dnia codziennego na poziomie 8 -10 godzin dziennie przez kolejne trzy miesiace. W miare uplywu czasu, na skutek systematycznej rehabilitacji oraz w przebiegu procesow adaptacyjnych, poszkodowany powoli odzyskiwal zdolnosc do samoobslugi w wykonywaniu podstawowych czynnosci dnia codziennego, jednak do konca pierwszego roku od urazu nadal wymagal pomocy osob trzecich srednio okolo 3 godziny na dobe. W grudniu 2009 r. poszkodowany poruszal sie samodzielnie i dosc sprawnie (choz z pewna trudnoscia), wykonywal czynnosci samoobslugi, nie wymagal opieki osob trzecich w samodzielnej egzystencji, jednak mogl potrzebować czesciowej pomocy przy wykonywaniu czynnosci wymagajacych pelnej sprawnosci obu konczyn górnych i dolnych, srednio okolo dwie godziny dziennie. Rokowania co do powrotu poszkodowanego do stanu zdrowia sprzed wypadku sa niepomyślne. Zmniejszenie sie stopnia niedowladu w przyszlosci jest watpliwie.

/dowód: dokumenty zawarte w aktach I C 1482/08: opinia bieglego z zakresu neurologii i rehabilitacji medycznej B. S. k. 180 -182 odwrot, opinia bieglego z zakresu ortopedii R. E. k. 187 -188 odwrot/

Zaraz po wypadku poszkodowany odczuwal dolegliwosci psychiczne, ktore mozna okreslic jako ostrą rekce na stres. Dominujace wóczas uczucie rozpacz, rezygnacji bylo bezposrednio związane z doznany m urazem fizycznym jaki i uświadomieniem sobie zakresu doznanej szkody. Objawy te ulegly zanikowi, a uplyw czasu mial tu decydujace znaczenie. W pozniejszym okresie wystapily zaburzenia stresowe pourazowe to jest: lęki przy jeździe samochodem lub rowerem, wtórne rozwijajace sie z uplywem lat obnizenie nastroju wynikajace z oceny realnej sprawnosci fizycznej, jej nieodwracalnego pogorszenia, pesymistycznej oceny statusu materialnego i przyszlosci spowodowanej wypadkiem, braku perspektyw, biernosci, niepokoju, wygórowania reakcja emocjonalna (nadpobudliwosc) na domniemane zainteresowanie otoczenia niesprawnoscia podczas poruszania sie. Nasilenie powyższych dolegliwosci jest jednak znikome, poniewaz poszkodowany nie byl leczony psychiatrycznie, ani nie zalecano mu lekow wplywajacych na stan psychiczny. Powyższe dolegliwosci psychiczne maja charakter przewlekly i beda sie utrzymywaly w ciagu najblizszych kilku lat z powodu braku mozliwosci poprawy stanu fizycznego poszkodowanego. Powodujac dlugotrwalą uszczerbek na jego zdrowiu w wysokosci 5 %. Rokowania na przyszlosc nie sa korzystne, poniewaz zaleza najbardziej od realnego stanu zdrowia fizycznego poszkodowanego. Podjecie psychoterapii i ewentualna farmakoterapia lekami z grupy (...) zlagodzilyby lęki, obnizony nastroj i nadpobudliwosc oraz poprawilyby tolerancje poszkodowanego wobec wlasnej niesprawnosci.

/dowód: opinia bieglego z zakresu psychiatrii D. K. k. 206-209 akt I C 1482/08/

Z psychologicznego punktu widzenia poszkodowany na skutek przedmiotowego zdarzenia doswiadczyl negatywnych, ale krótkotrwalych następstw wypadku. W wyniku doswiadczenia bolu, a takze dyskomfortu wynikajacego z czynnosci medycznych związanych z hospitalizacja, u poszkodowanego wystapily sytuacyjne problemy emocjonalne, okreslane jako tzw. „ostry zespól stresu pourazowego”. Towarzyszące mu zakłócenia zycia psychicznego nie spowodowaly u poszkodowanego szczegolnych problemow adaptacyjnych, co oznacza, ze w sposob psychologicznie naturalny „ostry zespól stresu pourazowego” ulegl samowyleczeniu, a tym samym nie przerodzil sie w tzw. „przewlekly zespól stresu pourazowego”, ktory zaburzalby zycie psychospoleczne i stanowil wyraźną szkodę psychiczną w związku z wypadkiem. Zakres zmian powstalych w psychice poszkodowanego w związku z wypadkiem spowodowal glównie zaburzenia emocjonalne, ktore moga jednak nasilac sie w przyszlosci, a w konsekwencji spowodowac zaburzenia adaptacyjne. Stan ten ma scisly zwiázek z przedmiotowym wypadkiem i nalezy traktowac go jako szkodę psychiczną. Zaburzenia występujace u poszkodowanego maja charakter zlozony, poniewaz obejmujac aspekty dysfunkcji psychicznych i neurologicznych i źle rokujac w aspekcie adaptacyjnym. Uzasadniają zatem objęcie go dlugotrwalą opieką psychoterapeutyczną. Powinna on trwac co najmniej dwa lata.

/dowód: opinia biegłego z zakresu psychologii J. T. k. 192 -194 akt IC 1482/08, uzupełniająca opinia biegłego z zakresu psychologii J. T. k. 215/

Od 1998 r. poszkodowany pracował w zakładach kamieniarskich jako szlifierz oraz pilarz granitu na podstawie umów o pracę zawartych na czas określony. Po wypadku był niezdolny do pracy i otrzymywał zasiłek chorobowy. Od dnia 1 lutego 2006 r. jest uznany za osobę całkowicie niezdolną do pracy i ma przyznaną rentę z FUS w wysokości odpowiadającej najniższej rencie. Orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS z dnia 17 kwietnia 2012 r. poszkodowany został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy do dnia 31 grudnia 2014 r. W uzasadnieniu orzeczenia wskazano, iż nie doszło do istotnej funkcjonalnie poprawy. Lewa kończyna górna pełni jedynie bardzo słabą funkcję pomocniczą – brak wydolnych chwytów, a chód jest hemiparetyczny. W takim stanie poszkodowany nie jest zdolny do realizowania obowiązków zawodowych jakiegokolwiek pracy. Niedowład utrzymuje się powyżej pięciu lat i może się już utrwalać.

/dowód: orzeczenia lekarza orzecznika (...) Oddział w T. M.. k. 248, k. 251, k. 254, k. 257, k. 261, dokumenty zawarte w aktach IC 1482/08: świadectwa pracy k. 52 -60, zaświadczenia lekarskie k. 20 -25, decyzje (...) Oddział w T. M.. k. 43 -45 odwrót, zeznania świadka R. Z. k. 142 – 143/

Obecnie w stanie zdrowia poszkodowanego nastąpiła pewna poprawa. Nieco zmniejszyło się nasilenie niedowładu lewych kończyn, poszkodowany lepiej zaadoptował się do istniejącej niepełnosprawności. Stwierdzona niewielka poprawa stanu zdrowia nie spowodowała jednak odzyskania przez poszkodowanego zdolności do pracy i nie rokuje odzyskania pełnej zdolności do pracy w przyszłości. W chwili obecnej, 7 lat po wypadku, stwierdzone deficyty neurologiczne należy uznać za utrwalone. Rokowania co do odzyskania zdolności do pracy są wątpliwe. Po przebytym złamaniu obojczyka lewego i kręgu Th 3 nastąpiła stabilizacja z poprawą statycznie –dynamiczną w stopniu nie wywołującym potrzeby leczenia od 2009 r.

/dowód: łączna opinia biegłego z zakresu neurologii i rehabilitacji medycznej B. S. oraz biegłego z zakresu ortopedii R. E. k. 297 -299/

Pismem z dnia 12 września 2007 r. poszkodowany R. Z. zgłosił (...) S.A. poniesioną szkodę na osobie, w związku z odpowiedzialnością gwarancyjną ubezpieczyciela za szkody związane z ruchem pojazdu kierowanego przez C. O.. Pismem z dnia 28 listopada 2007 r. pełnomocnik poszkodowanego wniósł o wypłatę na jego rzecz stosownego zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz renty z tytułu całkowitej utraty zdolności do pracy w kwocie 1 500 zł miesięcznie. (...) S.A. w toku likwidacji szkody wypłaciło poszkodowanemu następujące kwoty: w dniu 27 listopada 2007 r. kwotę 5 000 zł tytułem zadośćuczynienia, w dniu 28 maja 2008 r. kwotę 4 000 zł tytułem zaliczki na poczet przyszłych wypłat rentowych, w dniu 12 listopada 2008 r. kwotę 3 572,49 zł jako rentę z tytułu utraconych dochodów za okres od dnia 1 lutego 2006 r. do 28 maja 2009 r. pomniejszoną o zapłaconą zaliczkę w kwocie 4 000 zł, w dniu 10 marca 2009 r. kwotę 870 zł tytułem renty za miesiące marzec, kwiecień i maj 2009 r., w dniu 17 grudnia 2009 r. kwotę 2 610 zł tytułem renty za miesiące czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień, październik, listopad, grudzień 2009 r. oraz styczeń i luty 2010 r., w dniu 3 marca 2010 r. kwotę 870 zł tytułem renty za miesiące marzec, kwiecień i maj 2010 r., w dniu 4 czerwca 2010 r. kwotę 870 zł tytułem renty za miesiące czerwiec, lipiec i sierpień 2010 r.

/dowód: formularz zgłoszenia szkody osobowej k. 168 -168 odwrót, pismo (...) S.A. z dn. 21.11.2007 r. k. 169, decyzja płatnicza k. 170, potwierdzenie przelewu kwoty 5 000 zł k. 171, zgłoszenie udziału pełnomocnika k. 172 -175, potwierdzenie przelewu kwoty 4 000 zł k. 28, pismo (...) S.A. z dn. 18.07.2008 r. k. 29, potwierdzenie przelewu kwoty 3 572,49 zł k. 30, pismo (...) S.A. z dn. 12.11.2008 r. k. 31, karta kapitalizacji renty k. 32 -34, potwierdzenia przelewów kwot 870 zł k. 58, k. 60 -62, potwierdzenie przelewu kwoty 2 610 zł k. 59/

W dniu 22 października 2008 r. poszkodowany R. Z. wniósł do Sądu Okręgowego w Piotrkowie Tryb. pozew przeciwko Towarzystwo (...) S.A., w którym zażądał zasądzenia zadośćuczynienia w kwocie 200 000 zł, renty wyrównawczej w kwocie 36 000 zł za okres od listopada 2005 r. do października 2008 r., renty wyrównawczej w kwocie po 1 500 zł miesięcznie, począwszy od miesiąca listopada 2008 r., odszkodowania w kwocie 1 274,57 zł z tytułu zwrotu kosztów leczenia. W dniu 6 listopada 2009 r. (...) S.A. zapłaciło poszkodowanemu kwotę 30 000 zł tytułem zadośćuczynienia.

Po przeprowadzeniu dowodów z opinii biegłych z zakresu neurologii i rehabilitacji medycznej, z zakresu ortopedii i traumatologii, z zakresu psychiatrii oraz z zakresu psychologii, strony zawarły w dniu 6 grudnia 2010 r. ugodę, na podstawie której (...) S.A. zobowiązało zapłacić na rzecz poszkodowanego kwotę 110 000 zł tytułem dopłaty do już przyznanego zadośćuczynienia w kwocie 35 000 zł oraz jednorazowe odszkodowanie w kwocie 200 000 zł zamiast renty dochodzonej pozwem. Postanowieniem z dnia 6 grudnia 2010 r. Sąd umorzył postępowanie w sprawie. W dniu 14 grudnia 2010 r. (...) S.A. wypłaciła poszkodowanemu kwotę 310 000 zł.

/dowód: pozew k. 35 -40, opinia biegłego z zakresu neurologii i rehabilitacji medycznej B. S. k. 44 -49, opinia biegłego z zakresu ortopedii R. E. k. 50 – 53, opinia biegłego z zakresu psychologii J. T. k. 54 -56, protokół rozprawy z dnia 6.12.2010 r. k. 63 -66, postanowienie z dnia 6.12.2010 r. k. 213, decyzja płatnicza k. 209, potwierdzenie przelewu kwoty 30 000 zł k. 210, potwierdzenie przelewu kwoty 130 000 zł k. 67, potwierdzenie przelewu kwoty 70 000 zł k. 68, potwierdzenie przelewu kwoty 110 000 zł k. 152/

Pismem z dnia 20 maja 2011 r. nadanym w dniu 23 maja 2011 r., strona powodowa wezwała pozwanego do zapłaty kwoty 213 662,49 zł w terminie do dnia 25 maja 2011 r.

/dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 20.05.2011 r. k. 69, dowód nadania k. 70 -79/

Pismem z dnia 23 maja 2011 r. nadanym w dniu 26 maja 2011 r., strona powodowa wezwała pozwanego do zapłaty kwoty 145 000 zł w terminie do dnia 31 maja 2011 r.

/dowód: wezwanie do zapłaty z dnia 23.05.2011 r. k. 214, dowód nadania k. 215 -219 odwrót/

Pozwany C. O. od 1996 r. prowadzi własny zakład stolarski. W chwili obecnej zajmuje się produkcją trumien. W 2012 r. uzyskał dochód w kwocie 12 540,48 zł. W okresie od stycznia do maja 2013 r. działalność gospodarcza przyniosła stratę w wysokości 2 232,40 zł. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Radomsku J. R. od 2 lipca 2001 r. prowadził przeciwko pozwanemu kilkadziesiąt postępowań egzekucyjnych. Łączna suma egzekwowanych należności wyniosła 1 549 614,12 zł. Egzekucje były bezskuteczne. Z ustalonego mienia ruchomego, należącego do dłużnika, w trybie licytacji sprzedano jedynie w dniu 14 lipca 2006 r. samochód osobowy marki M. (...) 212 D, przewłaszczony na rzecz Banku (...) S.A. Oddział w B.. Jeden z wierzycieli w dniu 6 kwietnia 2006 r. przejął na własność stolik ogrodowy –barek za cenę 255 zł. Dłużnik dokonał trzech dobrowolnych wpłat na łączną kwotę 600 zł. W chwili obecnej Komornik J. R. prowadzi przeciwko dłużnikowi pięć postępowań egzekucyjnych, a egzekwowane należności wynoszą łącznie 449 830,74 zł, w tym należność Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w kwocie 222 071,43 zł oraz należność Urzędu Skarbowego w R. w kwocie 88 465,60 zł. W toku podjętych czynności egzekucyjnych ustalono, iż dłużnik nie prowadzi działalności gospodarczej, podejmuje jedynie prace dorywcze, w miejscu zamieszkania użytkuje sprzęt RTV i AGD stanowiący własność osób trzecich. Nie posiada żadnych pojazdów mechanicznych oraz środków na spłatę należności. Nie odnaleziono mienia ruchomego do zajęcia. Maszyny stolarskie po prowadzonej przez dłużnika działalności gospodarczej stanowią własność banków.

/dowód: wyciąg z podatkowej księgi przychodów i rozchodów k. 366 -367, zeznanie podatkowe PIT 36 za 2012 r. k. 373 – 375 odwrót, informacja o wysokości dochodu (straty) z pozarolniczej działalności gospodarczej w roku 2012 k. 376 -376 odwrót, informacja Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Radomsku J. R. k. 379, wyciąg spraw dłużnika C. O. z repertorium Km i K. k. 380 -414 odwrót, zeznania pozwanego protokół audio –video k. 363, adnotacje: 00:16:20 -00:25:13/

Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka R. Z. w zakresie w jaki twierdził, iż bezpośrednio przed wypadkiem jechał rowerem po poboczu, jak również zeznaniom pozwanego w tej części, w której twierdził, iż poszkodowany rowerzysta bezpośrednio przed wypadkiem poruszał się prawie środkiem jezdni. Jak bowiem ustalili biegli sądowi sporządzający opinię w postępowaniu karnym, w oparciu o dowody rzeczowe ujawnione na miejscu zdarzenia, to jest powypadkowe położenie roweru, którym poruszał się poszkodowany i przedmiotów należących do rowerzysty, jak również fragmentu kierunkowskazu i świateł pozycyjnych stanowiących elementy samochodu kierowanego przez pozwanego, w chwili wypadku rower znajdował się na jezdni, w odległości nie większej niż 140 cm od jej prawej krawędzi. Gdyby odległość

ta była większa uszkodzony rowerzysta wraz z rowerem zostałby odrzucony na środek jezdni albo na lewą stronę, a nie na prawą stronę, jak wskazuje powypadkowe ułożenie roweru.

Nie zasługiwały również na wiarę zeznania świadka R. Z. w części wskazującej na wyposażenie roweru w tylne światło odblaskowe. Są one sprzeczne z dowodem z dokumentu w postaci protokołu oględzin roweru, sporządzonego w postępowaniu karnym, w którym stwierdzono brak światła odblaskowego tylnego.

Niewiarygodne były także zeznania pozwanego, którym twierdził, iż w chwili zdarzenia oświetlenie uliczne było już wyłączone. Są one bowiem sprzeczne z niekwestionowanymi dowodami z dokumentów zgromadzonych w postępowaniu karnym w sprawie II K 264/07, które wskazują w sposób nie budzący wątpliwości, iż do wypadku doszło przed godziną 23.30, o której następowało automatyczne wyłączenie oświetlenia ulicznego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Oba powództwa są częściowo zasadne.

Zgodnie z treścią art. 43 pkt 1 i 4 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. 2003 nr 124 poz. 1152 z późn. zm.) zakładowi ubezpieczeń oraz Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu, w przypadkach określonych w art. 98 ust. 2 pkt 1, przysługuje prawo dochodzenia od kierującego pojazdem mechanicznym zwrotu wypłaconego z tytułu ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych odszkodowania, jeżeli kierujący: wyrządził szkodę umyślnie, w stanie po użyciu alkoholu lub w stanie nietrzeźwości albo po użyciu środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii (pkt 1) bądź zbiegł z miejsca zdarzenia (pkt 4).

Jak wynika z poczynionych ustaleń faktycznych strona powodowa wypłaciła R. Z. z tytułu ubezpieczenia OC posiadacza pojazdu marki J. (...) nr rej. (...), odszkodowanie w łącznej kwocie 358 662,49 zł. Pozwany był kierującym pojazdem i sprawcą szkody wyrządzonej R. Z.. Jak przy tym wskazują wiążące ustalenia prawomocnego wyroku skazującego wydanego w postępowaniu karnym w sprawie II K 264/07, wyrządził szkodę w stanie po użyciu alkoholu oraz zbiegł z miejsca zdarzenia.

Pozwany nie kwestionował powyższych okoliczności, zarzucał jedynie, iż odszkodowanie wypłacone poszkodowanemu było nadmierne w stosunku do rozmiarów szkody, jak również ze względu na znaczne przyczynienie się poszkodowanego do powstania szkody.

Mimo braku zgody co do charakteru regresu zakładu ubezpieczeń, który jest uznawany w zależności od poglądu za: przejście wierzytelności przysługującej poszkodowanemu wobec sprawcy szkody; nową wierzytelność, choć związaną z pierwotną, zaspokojoną przez zapłatę; roszczenie z ubezpieczenia OC; zaś w ocenie Sądu Najwyższego (por. wyrok z 6.4.1981 r., IV CR 63/81, OSNC 1981, Nr 12, poz. 242; uchwała z 10.11.2005 r., III CZP 83/05, OSNC 2006, Nr 9, poz. 147) - za roszczenie autonomiczne niewynikające z umowy ubezpieczenia i uzasadnione przepisem art. 43 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych, nie może budzić wątpliwości, iż w tego typu sprawach sąd nie jest bezwzględnie związany wysokością odszkodowania wypłaconego przez zakład ubezpieczeń i kierowca pojazdu ma oczywisty interes prawny w kwestionowaniu jego zakresu i wysokości. Wykazanie przez niego, że zakład ubezpieczeń zbędnie lub nadmiernie świadczył, celem naprawienia szkody, będzie skutkowało oddaleniem lub obniżeniem wysokości roszczenia regresowego (por. Krzysztof Niezgoda w: Jaromir Miaskowski, Krzysztof Niezgoda, Piotr Skawiński, Ustawa o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Komentarz, Wydawnictwo C.H.Beck 2012, Legalis).

Strona powodowa spełniła na rzecz poszkodowanego R. Z. dwa świadczenia to jest skapitalizowaną rentę z tytułu całkowitej utraty zdolności do pracy zarobkowej w kwocie 213 662,49 zł oraz zadośćuczynienie za krzywdę wywołaną uszkodzeniem ciała w kwocie 145 000 zł.

Zebrany materiał dowodowy potwierdza, iż poszkodowany R. Z. na skutek wypadku utracił całkowicie zdolność do wykonywania pracy zarobkowej. Wywołany wypadkiem niedowład spastyczny lewostronny po urazie czaszkowo – mózgowym powoduje, iż lewa kończyna górna pełni jedynie bardzo słabą funkcję pomocniczą – brak wydolnych chwytów, a chód poszkodowanego jest hemiparetyczny. W takim stanie poszkodowany nie jest zdolny do realizowania obowiązków zawodowych jakiejkolwiek pracy. Mimo upływu siedmiu lat od daty urazu czaszkowo –mózgowego, nie doszło do istotnej funkcjonalnie poprawy. W konsekwencji stwierdzone deficyty neurologiczne należy uznać za utrwalone, a tym samym wykluczyć możliwość odzyskania przez poszkodowanego zdolności do pracy. Przyjąć zatem należy, iż następstwo czynu niedozwolonego pozwanego w postaci całkowitej utraty przez poszkodowanego zdolności do pracy zarobkowej ma charakter trwały i stanowiło wystarczającą podstawę do przyznania mu renty za cały hipotetyczny okres, przez który mógłby wykorzystywać zdolność do pracy zarobkowej. Skoro poszkodowany w chwili wypadku miał 25 lat i 7 miesięcy, a uprawnienie do emerytury nabyłyby po ukończeniu 65 roku życia, mógłby wykorzystywać zdolność do pracy zarobkowej jeszcze przez 39 lat i pięć miesięcy. Skapitalizowana renta wypłacona mu przez stronę pozwaną została zatem skalkulowana przy przyjęciu założenia, iż utracone przez poszkodowanego dochody wynoszą średnio około 451 zł miesięcznie. Nie jest to kwota wygórowana i nadmierna, uwzględniając, iż poszkodowany przed wypadkiem wykonywał zawód kamieniarza, a przyznana mu renta z FUS odpowiada kwocie najniższej renty. Od dnia 1 marca 2012 r. kwota najniższej renty dla osoby całkowicie niezdolnej do pracy wynosi 799,18 zł miesięcznie, co łącznie z rentą wypłaconą poszkodowanemu przez powoda, skalkulowaną według stawki miesięcznej, stanowi kwotę 1 250 zł miesięcznie, podczas gdy najniższe wynagrodzenie za pracę, które poszkodowany z pewnością byłby w stanie uzyskać, od dnia 1 stycznia 2013 r. wynosi 1 600 zł miesięcznie.

Podstawą zadośćuczynienia przyznawanego na podstawie art. 445 k.c. jest krzywda polegająca na cierpieniach fizycznych i psychicznych związanych z uszkodzeniem ciała bądź rozstrojem zdrowia. Art. 445 § 1 k.c. nie zawiera żadnych kryteriów, jakie należy uwzględniać przy ustalaniu wysokości zadośćuczynienia, wobec czego kryteria te zostały wypracowane przez judykaturę. Spośród funkcji spełnianych przez zadośćuczynienie współcześnie na czoło wysuwa się funkcja kompensacyjna. Przyznana z tego tytułu suma pieniężna powinna wynagrodzić doznane przez poszkodowanego cierpienia fizyczne i psychiczne oraz utratę radości życia. Ma mu również ułatwić przezwycięzenie ujemnych przeżyć, dzięki czemu zostaje przywrócona, przynajmniej częściowo, równowaga, która została zachwiana na skutek popełnienia czynu niedozwolonego. Dla wysokości zadośćuczynienia jako świadczenia o charakterze kompensacyjnym, podstawowe znaczenie ma zawsze rozmiar doznanej krzywdy, który zależy od wielu czynników m. in. trwałości i skutków wypadku lub okresu trwania objawów chorobowych i ich nasilenia, stopnia cierpień fizycznych i psychicznych, ich intensywności i czasu trwania, nieodwracalności następstw uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia (kalectwa, oszpeceń), rodzaju wykonywanej pracy, szans na przyszłość, poczucia nieprzydatności społecznej, bezradności życiowej, wieku poszkodowanego, jego osobistej sytuacji, w tym również jego przyszłych perspektyw życiowych. Znaczenie może mieć również stopień winy sprawcy szkody i odczucia jej przez poszkodowanego. (por. wyroki SN z 12.04.1972 r., II CR 57/72, opubl. OSNCP 1972 nr 10 poz. 183; z 30.11.1999 r., I CKN 1145/99, niepubl., z 27.08.1969 r., (...), opubl. OSNCP 1970 nr 6 poz. 111; z 12.09.2002 r., IV CKN 1266/00, opubl. LEX nr 80272; z 13.03.1973 r., II CR 50/73, opubl. LEX nr 7228, z 9.11.2007 r., V CSK 245/07, opubl. (...) poz. 95).

Ustalone w niniejszej sprawie okoliczności, obrazujące rozmiar krzywdy doznanej przez poszkodowanego R. Z., prowadzą do wniosku, iż zadośćuczynienie w kwocie 145 000 zł przyznane mu przez stronę powodową jest odpowiednie. Przedmiotowa kwota w polskich realiach społeczno –gospodarczych z pewnością stanowi ekonomicznie odczuwalną wartość. Uwzględnia znaczny rozmiar krzywdy poszkodowanego z powodu rozległości odniesionych obrażeń, wielonarządowego charakteru urazu, skutkującego trwałym uszczerbkiem na zdrowiu w łącznej wysokości 82 %, długotrwałego i skomplikowanego leczenia oraz rehabilitacji, obejmujących długotrwałe pobyty w szpitalach, w okresach: 12.07.2005 r. -10.08.2005 r. , 30.11.2005 r. -17.01.2006 r., 28.12.2006 r. -18.01.2007 r. i 18.02.2008 r. -30.03.2008 r., nieodwracalnych skutków urazu w postaci utrwalonego niedowładu spastycznego lewostronnego, powodującego znaczną niepełnoprawność poszkodowanego oraz pourazową wypukliną dyskową na poziomie (...) wywołującą przewlekły zespół bólowy kręgosłupa piersiowego. Poszkodowany przez pół roku odczuwał cierpienia fizyczne znacznego stopnia, a w kolejnym okresie stopień cierpień fizycznych był umiarkowany i taki pozostaje

na czas nieokreślony, a nawet na trwałe. Wskazać należy, iż poważne obrażenia ciała, skutkujące trwałą i znaczną niepełnosprawnością, powstały u młodej osoby, a ich konsekwencje ograniczyły w sposób stały jej życiowe funkcjonowanie. Poszkodowany będąc młodym i sprawnym mężczyzną, po wypadku stał się osobą niepełnosprawną, wymagającą początkowo pomocy nawet w czynnościach samoobsługi, a obecnie nadal w większości czynności dnia codziennego. Trwała niepełnosprawność i związana z nią konieczność korzystania z pomocy innych osób w prostych czynnościach dnia codziennego, utrata zdolności do pracy i możliwości korzystania z rozrywek typowych dla wieku poszkodowanego, niewątpliwie wywołuje znaczne cierpienia psychiczne. U poszkodowanego występuje obniżenie nastroju wynikające z oceny jego realnej sprawności psychicznej i jej nieodwracalnego pogorszenia, pesymistycznej oceny przyszłości, braku perspektyw i bierności.

Sąd podzielił natomiast częściowo zarzut pozwanego, iż odszkodowanie wypłacone poszkodowanemu przez stronę powodową jest nadmierne ze względu na jego przyczynienie się do powstania szkody. Zgodnie z treścią art. 362 k.c. jeżeli poszkodowany przyczynił się do powstania lub zwiększenia szkody, obowiązek jej naprawienia ulega odpowiedniemu zmniejszeniu stosownie do okoliczności, a zwłaszcza do stopnia winy obu stron.

Wiążące w niniejszym postępowaniu ustalenia prawomocnego wyroku wydanego w postępowaniu karnym w sprawie VI K 1095 /05 wskazują, iż poszkodowany kierował rowerem znajdując się w stanie nietrzeźwości prowadzącej do 2,9 ‰ alkoholu we krwi. Ponadto poszkodowany naruszył obowiązki określone w przepisach art. 16 ust. 5 oraz art. 3 ust. 1 w zw. z art. 51 ust. 6 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym (tekst jednolity z dnia 30 sierpnia 2012 r. Dz.U. z 2012 r., poz. 1137 ze zm.) w zw. z § 53 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 31 grudnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych pojazdów oraz zakresu ich niezbędnego wyposażenia tekst jednolity z dnia 6 czerwca 2013 r. (Dz.Urz.MTBiGM z 2013 r. poz. 30). Poruszał się bowiem po zmierzchu rowerem nie posiadającym wymaganego oświetlenia tylnego w postaci co najmniej jednego światła odblaskowego barwy czerwonej o kształcie innym niż trójkąt oraz co najmniej jednego światła pozycyjnego barwy czerwonej, a dodatkowo jechał po jezdni zamiast po poboczu, które nadawało się do jazdy.

Materiał dowodowy zaofiarowany przez strony procesu nie potwierdza, aby stan nietrzeźwości poszkodowanego oraz poruszanie się przez niego rowerem po jezdni, zamiast po utwardzonym poboczu miały wpływ na powstanie szkody bądź jej zwiększenie. Analiza przebiegu wypadku sporządzona przez biegłych z zakresu ruchu drogowego na podstawie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w postępowaniu karnym, wykazała, iż poszkodowany bezpośrednio przed wypadkiem poruszał się prostolinijnie do przodu, a jednocześnie wykluczyła, aby rowerzysta w sposób nagły i niespodziewany wjechał na tor jazdy pojazdu kierowanego przez pozwanego. W takim przypadku model uderzenia byłby inny. Mogło dojść jedynie do wahnięcia typowego dla pojazdu poruszającego się ruchem wahadłowym. Ponadto rowerzysta poruszając się z prędkością 10 km/h, nie zdążyłby wjechać nagle, na skutek „zatoczenia się”, na tor ruchu samochodu poruszającego się zachowaniem bezpiecznej odległości od wyprzedzanego roweru (por. k. 566 akt II K 264/07).

Można jedynie założyć, iż poszkodowany nie będąc pod wpływem alkoholu, mógł wcześniej usłyszeć odgłos pracy silnika i szum opon nadjeżdżającego z tyłu samochodu pozwanego i zjechać na prawe pobocze. Jak jednak wykazała analiza czasowo –przestrzenna przebiegu wypadku sporządzona w postępowaniu karnym, poruszanie się przez poszkodowanego poboczem nie gwarantowało mu bezpieczeństwa i uniknięcia wypadku. Bezpośrednio przed wypadkiem pozwany wracał na swój pas ruchu po wyprzedzeniu innego rowerzysty. W chwili uderzenia roweru kierowany przez niego samochód poruszał się prawym bokiem po linii oddzielającej pobocze od jezdni, będąc w fazie skośnego wjazdu na to pobocze, w związku z czym istniało duże prawdopodobieństwo zahaczenia roweru tylną częścią prawego boku samochodu J. i odrzucenie go do prawego rowu przydrożnego. Całokształt okoliczności przedmiotowego wypadku wskazuje, iż pozwany będąc pod wpływem alkoholu i poruszając się przy tym ze znaczną prędkością, nie był w stanie należycie obserwować przedpoła jazdy i podejmować właściwych reakcji, a nawet zachować właściwego toru jazdy. Znamienne jest bowiem, iż nie widział rowerzysty aż do momentu, w którym go uderzył mimo, że mógł go zobaczyć już z odległości 70 m.

Niezależnie od powyższego zawinione zachowanie poszkodowanego polegające na poruszaniu się po jezdni zamiast po utwardzonym poboczu w zestawieniu z zachowaniem sprawcy wypadku, który naruszył elementarne zasady bezpieczeństwa w ruchu drogowym, miało jedynie pośredni, a zarazem marginalny i nieistotny wpływ na zaistnienie wypadku.

Uzasadnione jest natomiast w ocenie Sądu przyjęcie przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody ze względu na poruszanie się rowerem po zmierzchu, czyli w warunkach niedostatecznej widoczności w rozumieniu art. 2 pkt 25 ustawy prawo o ruchu drogowym, bez wymaganego oświetlenia tylnego. Jak wskazuje doświadczenie życiowe, w warunkach ograniczonej widoczności, trudno dostrzec nieoświetlony rower w światłach mijania, a w przypadku znajdowania się przez kierującego pojazdem w zasięgu oddziaływania światła pojazdu nadjeżdżającego z przeciwka, jest to wręcz niemożliwe. W takich sytuacjach sprawne technicznie oświetlenie roweru ma decydujące znaczenie dla bezpieczeństwa rowerzysty. Jeżeli zatem poszkodowany poruszałby się rowerem wyposażonym w wymagane oświetlenie tylne w postaci co najmniej jednego światła odblaskowego barwy czerwonej o kształcie innym niż trójkąt oraz co najmniej jednego światła pozycyjnego barwy czerwonej, kierujący pojazdem marki J. (...), niezależnie od własnych błędów w technice i taktyce jazdy oraz stanu nietrzeźwości, mógłby dostrzec rowerzystę w czasie umożliwiającym podjęcie manewrów prowadzących do zminimalizowania skutków wypadku, a być może nawet do jego uniknięcia, tym bardziej, iż wcześniej wykonał prawidłowy manewr wyprzedzenia rowerzysty jadącego oświetlonym rowerem w odległości około 20 m za rowerem kierowanym przez poszkodowanego.

Ustalając zakres w jakim poszkodowany przyczynił się do powstania szkody, Sąd uwzględnił, iż zawinione zachowanie pozwanego było podstawową przyczyną zderzenia pojazdów i powstania szkody na osobie rowerzysty. Mimo, iż poszkodowany spowodował stan zagrożenia poruszając się nieoświetlonym rowerem po jezdni zamiast po poboczu, kierujący pojazdem miał możliwość uniknięcia wypadku. Oba pojazdy poruszały się bowiem po drodze oświetlonej lampami ulicznymi, a rower poszkodowanego posiadał światła odblaskowe w pedałach. Uwzględnić również należy, iż ruch pojazdu mechanicznego z natury rzeczy stanowi znacznie większe zagrożenie dla bezpieczeństwa ruchu drogowego, niż ruch roweru. Dodatkowo w zaistniałej sytuacji drogowej kierujący pojazdem mechanicznym poruszając się za rowerem miał znacznie większe możliwości uniknięcia wypadku. W konsekwencji przyjąć należało, iż poszkodowany przyczynił się do powstania szkody co najwyżej w 20 %.

W tym stanie rzeczy obowiązek naprawienia szkód poniesionych przez poszkodowanego poprzez zapłatę odszkodowania i zadośćuczynienia podlegał zmniejszeniu o 20 %. W konsekwencji roszczenia objęte pozwami okazały się zasadne do kwot: 170 929,99 zł ($213\ 662,49\ \text{zł} \times 80\% = 170\ 929,99\ \text{zł}$) oraz 116 000 zł ($145\ 000\ \text{zł} \times 80\% = 116\ 000\ \text{zł}$), a w pozostałej części podlegały oddaleniu.

Wniosek pozwanego o rozłożenie zasądzzonego świadczenia na raty nie zasługiwał na uwzględnienie. Zgodnie z treścią art. 322 k.p.c. może to nastąpić jedynie w szczególnie uzasadnionych wypadkach. Przyjmuje się, iż założeniem przepisu jest uczynienie postępowania wykonawczego (egzekucji) realnym ze względu na określoną sytuację ekonomiczną i finansową dłużnika. Unormowanie to daje bowiem możliwość antycypowania trudności mogących wyniknąć w toku postępowania egzekucyjnego, a które można przewidzieć już w fazie postępowania rozpoznawczego. Celem tej instytucji jest umożliwienie dłużnikowi dobrowolnego spełnienia świadczenia przez dłużnika i uniknięcia egzekucji. Szczególnie uzasadnione przypadki, w rozumieniu przepisu, nie muszą mieć wyjątkowego charakteru. O tym, czy chodzi o szczególnie uzasadnione wypadki, decydują okoliczności konkretnego przypadku. Z reguły chodzić będzie o okoliczności leżące po stronie pozwanego dłużnika, jego sytuację majątkową, finansową, rodzinną, które czynią nierealnym spełnienie przez niego od razu i w pełniej wysokości zasądzzonego świadczenia. Nie można jednak nie brać pod uwagę także sytuacji samego wierzyciela. Rozłożenie świadczenia na raty pozbawia go bowiem możliwości uzyskania pełnego świadczenia przed terminem płatności ostatniej raty, jak również odsetek od świadczeń ratalnych za okres między wydaniem wyroku, a datą płatności poszczególnych rat.

Sąd nie uwzględnił wniosku pozwanego o rozłożenie zasądzzonego świadczenia na raty, albowiem poczynione ustalenia faktyczne dotyczące jego sytuacji majątkowej oraz prowadzonych przeciwko niemu postępowań egzekucyjnych wskazują, iż rozłożenie zasądzzonego świadczenia na raty nie będzie służyło jego dobrowolnemu zaspokojeniu przez

pozwanego, a w tym samym uniknięciu egzekucji. Pozwany posiada liczne wymagalne zobowiązania, których nie zaspokaja w jakiegokolwiek części, a ich egzekucja jest bezskuteczna. Podkreślić również należy, iż postawa pozwanego nie wskazuje, aby miał on rzeczywistą wolę dobrowolnej spłaty należności. Mimo przynajmniej częściowo niespornego charakteru wierzytelności, w okresie ponad dwóch lat dzielących przesądowe wezwanie do zapłaty oraz wyrokowanie, nie zapłacił powodowi dobrowolnie choćby niewielkiej jej części. Istnieje zatem uzasadniona obawa, iż także po rozłożeniu należności na raty, nie będzie jej uiszczał jej dobrowolnie, a złożony wniosek ma służyć jedynie czasowemu oddaleniu perspektywy nieuchronnej egzekucji należności. W konsekwencji cel jakemu służy ta instytucja, nie zostałaby spełniony.

Zgodnie z treścią art. 481 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi (§ 1). Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe. Jednakże gdy wierzytelność jest oprocentowana według stopy wyższej niż stopa ustawowa, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy (§ 2).

Termin spełnienia świadczeń zasądzonych na rzecz strony powodowej nie wynika ani z umowy, ani z właściwości zobowiązania. W związku z powyższym, uwzględniając treść art. 455 k.c., świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. Świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie, tzn. bez nieuzasadnionej zwłoki (w normalnym toku rzeczy). O tym, czy świadczenie zostało spełnione niezwłocznie, a zatem należycie, rozstrzygają okoliczności konkretnego przypadku, oceniane zgodnie z ogólną zasadą art. 354 k.c. Te zaś mogą być bardzo różne, związane z wszystkimi okolicznościami spełnienia świadczenia.

Strona powodowa wezwała pozwanego do spełnienia dochodzonych należności pismami nadanymi w urzędzie pocztowym w dniach 20 maja 2011 r. i 23 maja 2011 r., a pozwany nie kwestionował faktu doręczenia mu obu pism. W związku z tym, mając na względzie treść art. 455 k.c. żądanie zasądzenia odsetek za opóźnienie od daty wniesienia obu pozwów (30 maja 2011 r. i 15 czerwca 2011 r.) należało uznać za usprawiedliwione.

W pozostałej części oba powództwa było niezasadne i podlegały oddaleniu.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 zdanie I k.p.c. w zw. z art. 98 § 2 k.p.c. i art. 99 k.p.c., dokonując ich stosunkowego rozdzielenia, albowiem żądanie strony powodowej zostało uwzględnione w części wynoszącej 80 %, a obrona pozwanego w części wynoszącej 20 %.

Niezbędne koszty procesu poniesione przez powoda w sprawie oznaczonej sygnaturą I C 1135/11 wyniosły 17 901 zł i obejmują: wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym w kwocie 7 200 zł odpowiadające stawce minimalnej określonej w § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2002 r. Nr 163, poz. 1349 z późn. zmianami), wydatek w kwocie 17 zł w związku z koniecznością uiszczenia opłaty skarbowej od dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa oraz opłatę sądową od pozwu w kwocie 10 684 zł.

W sprawie oznaczonej sygnaturą I C 1428/11 niezbędne koszty procesu strony powodowej wyniosły 10 867 zł, a kwota ta obejmuje: wynagrodzenie pełnomocnika będącego radcą prawnym w kwocie 3 600 zł, odpowiadające stawce minimalnej określonej w § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, wydatek w kwocie 17 zł w związku z koniecznością uiszczenia opłaty skarbowej od dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa oraz opłatę sądową od pozwu w kwocie 7 250 zł.

Niezbędne koszty procesu poniesione przez pozwanego w sprawie oznaczonej sygnaturą I C 1135/11 wynoszą 7 505,70 zł, a w sprawie oznaczonej sygnaturą I C 1428/11 stanowią kwotę 3 905,70 zł i obejmują wynagrodzenia pełnomocnika będącego adwokatem w kwotach 7 200 zł i 3 600 zł, odpowiadającym stawkom minimalnym określonym w § 6 pkt

6 i 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności opłat za czynności adwokatów oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2002 r. Nr 163, poz. 1348 z późn. zmianami), wydatki w kwotach po 17 zł w związku z koniecznością uiszczenia opłaty skarbowej od dokumentu stwierdzającego udzielenie pełnomocnictwa oraz wydatki na koszty opinii biegłych z zakresu ortopedii i traumatologii oraz neurologii i rehabilitacji medycznej w kwotach po 288,70 zł (299,40 zł + 278 zł = 577,40 zł : 2 = 288,70 zł).

W sprawie oznaczonej sygnaturą I C 1135/11 uzasadnione wynikiem procesu koszty powódki stanowią kwotę 14 321 zł (17 901 zł x 80 % = 14 321 zł), a strony pozwanej odpowiednio kwotę 1 501 zł (7 505,70 zł x 20 % = 1 501 zł). Natomiast w sprawie oznaczonej sygnaturą I C 1428/11 uzasadnione koszty powódki stanowią kwotę 8 694 zł (10 867 zł x 80 % = 8 694 zł), a strony pozwanej odpowiednio kwotę 781 zł (3 905,70 zł x 20 % = 781 zł). Różnica między uzasadnionymi kosztami procesu poniesionymi przez każdą stronę obu sprawach, wynosząca 12 820 zł (14 321 zł – 1 501 zł = 12 820 zł) oraz 7 913 zł (8 694 zł – 781 zł = 7 913 zł), została zasądzona od pozwanego na rzecz powódki tytułem zwrotu kosztów procesu.

O obowiązku uiszczenia przez stronę powodową kwoty 445,99 zł, stanowiącej 20 % wydatków Skarbu Państwa związanych z opinią Stowarzyszenia (...) i Ruchu Drogowego Instytutu (...) i Ruchu Drogowego w W. (2 229,99 zł x 0,2 = 445,99 zł) Sąd rozstrzygnął w oparciu o treść art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jednolity Dz.U. z 2010 r. Nr 90, poz. 594 ze zm.) w zw. z art. 100 k.p.c., albowiem strona powodowa przegrała proces w takim zakresie.